

„Godec“ šteje 100 strani v mali osmerki ter stané nevezan 1 glđ. 20 kr., lično vezan in z zlatim obrezkom pa 1 glđ. 80 kr., po pošti 5 kr. več.

To lepo knjižico priporočamo posebno za darila bolj odrasli mladini.

Prvo zborovanje

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Ljubljani dné 22. in 23. aprila 1889. l.

V velikonočni ponedeljek popoldne so v Ljubljano dohajali slovenski učitelji iz vseh krajev slovenskih. Odborniki in udje „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani so jih spodobno vzprejemali na kolodvoru in v najetih prostorih „Slovenskega učiteljskega društva“, kjer so se zbirali. Ob 4. uri so ogledali Chittussijevo sliko „Pogled na Prago“ in ob 6. uri pričelo se je v mestni dvorani zborovanje gg. delegatov. Gosp. Andrej Žumer, kot predsednik „Slovenskemu učiteljskemu društvu“, pozdravi prišlece k velevažnemu shodu, kjer naj vsak izraža in naglašá svoje mnénje in svoje nazore tako, da se bode uspeh obravnav združil v primeren okvir v prid slovenskemu učiteljskemu stanu.

Predsedništvo prevzame potem načelnik osnovalnega odbora, g. Armin Gradišnik, učitelj v Hrastniku, kateri prav živo pozdravlja gg. delegate in slovenske učitelje, ki so prišli od Jadranskega morja, nemško-štajerske meje in iz drugih slovenskih pokrajin ter obžaluje, da jedino slovenski Korotan ni poslal nobenega zastopnika.

Gospod Fr. Kocbek, tajnik, bere imena gg. delegatov in imena in število udov k „Zavezi“ pristopivših učiteljskih društev in sicer tako-le:

Od 70 delegatov bilo je že pri čitanji 31 navzočnih, pozneje jih je prišlo še več. „Zaveza“ imela je začetkom l. 1889. že 711 članov, in sicer v nastopnih učiteljskih društvih: Brežiško-Sevniško učiteljsko društvo 26, Celjsko učiteljsko društvo 28, Gorenje-graško učiteljsko društvo 17, Okrajno učiteljsko društvo v Ljutomeru 19, Okrajno učiteljsko društvo v Ormoži 23, Savinjsko učiteljsko društvo 19, Slovenjegraško učiteljsko društvo 10, Šmarsko-Rogaško učiteljsko društvo 14, Učiteljsko društvo za Mariborsko okolico 35, Učiteljsko društvo za Ptujski okraj 32, Društvo učiteljev in šolskih prijateljev šolskega okraja Logaškega 70, Pedagogiško društvo 151, Slovensko učiteljsko društvo 80, Učiteljsko društvo za Postojnski okraj 47, Tominsko učiteljsko društvo 30, Učiteljsko društvo za Goriški šolski okraj 45, Učiteljsko društvo za Koperski šolski okraj 26, Učiteljsko društvo za Sežanski šolski okraj 39 članov. — Od teh članov biva jih na Štajerskem 223, na Kranjskem 348, na Primorskem 140, na Koroškem 0 . . Ker je učiteljev na slovenskem Štajerskem 543, na Kranjskem 486, na Primorskem 141, na slovenskem Koroškem 150. vkupe 1420 učiteljev, je razvidno, kako izredne važnosti in kako globocega vpliva je slovensko učiteljstvo v življenji národovem.

Načelnik osnovalnega odbora gosp. Gradišnik potem obširnemu poročilu slika zgodovino ustanovljenja „Zaveze slovenskih učiteljev“, katera se je porodila še le po dolgih mukah in prošnjah. Že dné 2. novembra 1887. stavil je pri mesečnem shodu Celjskega učiteljskega društva gosp. Kocbek predlog: Naj Celjsko učiteljsko društvo prevzame osnovanje „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“, in v ta namen izvolil se je odsek, ki je bil sestavljen iz gospodov: Anton Brezovnik, Fran Kocbek in Armin Gradišnik. Le ti pooblaščenci lotili so se takoj resnega dela. Sestavil se je primeren „Poziv“ do raznih učiteljskih društev, v katerem se je ob kratkem — v glavnih potezah označil namen „Zaveze“, in isti doposlal raznim učiteljskim društvom. Temu pozivu so se društva, na čast bodi rečeno zavednemu slovenskemu učiteljstvu, odzvala, izjemom par slučajev, častno in moško.

Za vsem prijavi je svoj pristop osemnajst učiteljskih društev na Slovenskem k „Zavezi“, število, katerega se osnovalni odbor nikdar nadejal ni. To očitno kaže, da je „Zaveza“ bila potrebna ter da ima opravičen up do krepkega življenja. Ko je bil osnovalni odbor prepričanja, da bode „Zaveza“ lahko osnovljena, prijavljena društva bila so mu kažipot, tedaj se je lotil sestavljenja pravil in je iste v „Popotniku“ priobčil učiteljstvu v občo presojo ter je posamična društva prosil ob jednem, naj izrazijo svoje pomisleke proti pravilom, kar je precejšnje število slovenskih učiteljskih društev storilo.

Uvažaje izražene pomisleke, ki so bili v obče malostni, predelal je osnovalni odbor pravila ter izročil v potrjenje poklicani politiški oblasti. Načelnik začasnega odbora potem slika velike težave in mnoge prošnje, predno se je dobilo potrjenje pravil „Zaveze“, istako, koliko je bilo ovir, da se je prvo zborovanje „Zaveze“ sklicati moglo še le današnji dan. Da se je to omogočilo, gre v prvi vrsti hvala „Slovenskemu učiteljskemu društvu“; naposled pa izreka načelnik najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so pospeševali na kakov način koli težavno delo osnovalnega odbora, vzlasti pa še vrlima šolskima listoma „Popotniku“ in „Učitelj. Tovarishu“, ki sta vselej „Zavezne“ zadeve točno objavljala, posebno zahvalo pa izreka načelnik prvemu slovenskemu dnevniku „Slov. Narodu“, ki je vsekdar rad svoje predale odprl v zadevah „Zaveze“, kadar koli se je osnovalni odbor obrnil do njega. (Živio- in slavaklici.) „Zaveza“ bode pa to v bodoče sigurno vedela tudi dostojno ceniti. (Dobro, dobro!) Sveta dolžnost osnovalnega odbora izreči je tudi prisrčno zahvalo gospodu dr. Dečku, kateri je istega s svojim pravniškim svetom vselej radovoljno podpiral. (Živio! Slava!)

Gospod Kocbek prečita potem račun ob dohodkih in troških „Zaveze“ od 2. novembra 1887. do 20. aprila 1889. Dohodkov je bilo 49 gld. 30 kr., troškov ga 46 gld. 91 kr., tako da je ostalo v blagajnici 2 gld. 39 kr.

Gospod Ribnikar nasvetuje, da se račun odobri in izreče osnovalnemu odboru, gg. Arminu Gradišniku in Fr. Kocbeku, prisrčna zahvala, kateremu predlogu zbor z odobravanjem pritrdi. Predsedništvo začasno prevzame potem starosta učiteljev A. Praprotnik, kateri se zahvaljuje na tej časti in izjavi, da za kratek čas rad prevzame vodstvo „Zaveze“, a za daljši čas mu to zaradi družih obilih poslov ni mogoče.

Gospod Nerat iz Maribora nasvetuje, da bi se pravila „Zaveze“, ki so udom itak znana, vzprejela „en bloc“. Predlog obveljá. Vršiti se ima sedaj volitev odbora.

Gospod Ribnikar predlaga, naj bi vsako društvo imenovalo jednega odposlanca in ti vkupno naj bi sestavili kandidatno listo za odbor. Ko so se udje imenovali, izvolijo se slednjič po vskliku: Predsednikom gosp. Feliks Stegnar, podpredsednikoma gg. A. Razinger in Fr. Praprotnik, učitelj v Puščavi; tajnikoma gg. Majer in Ferlan; denarničarjem: g. Kokalj; kot odborniki za Štajersko: gg. Kavkler, Gradišnik in Kocbek. Za Primorsko: gg. Kante, Bogatec in Krašovec; za Kranjsko: gg. Ribnikar in Romih. (Konec prih.)

D o p i s i.

Z Dunaja. Iz krepkega govora državnega poslanca profesorja Sukljeja v državnem zborni dné 26. marca 1889. l. (Dalje.)

Sedaj pridem do glavne stvari, o kateri se je sukala vsa letošnja debata o naučnem budgetu; mislim povedati mnénje svoje o reformi ljudske šole in sicer s stališča praktičnega šolnika, ki se more sklicevati vsekako na večletno delovanje v šoli. Jaz nečem posegati po orožje svoje v naučno statistiko in inozemske zakonodaje, jaz nesem tako spreten, kakor gospod poslanec Beer, ki ima na razpolaganje mnogo večje znanje in izkušnje, a zato bodem razmere razložil z večjo odkritosrčnostjo, kajti da le jedno omenim, to, kar je poslanec za Hartberg povedal o številu me-